

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

118Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ, 15-16 ΙΟΥΝΙΟΥ 2016

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Χαλυβουργία: εξασφάλιση βιώσιμης απασχόλησης και ανάπτυξης στην Ευρώπη»

(2017/C 017/04)

Εισηγήτρια:	η κ. Isolde RIES (DE/PES), Α' αντιπρόεδρος της Βουλής του ομόσπονδου κρατιδίου του Saarland
Έγγραφο αναφοράς:	Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων — Χαλυβουργία: Εξασφάλιση βιώσιμης απασχόλησης και ανάπτυξης στην Ευρώπη
	COM(2016) 155 final

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Σημασία και πλαίσιο λειτουργίας του τομέα χάλυβα στην Ευρωπαϊκή Ένωση

1. τονίζει ότι ο τομέας χάλυβα της ΕΕ διαδραμάτισε και εξακολουθεί να διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και αποτελεί ένα από τα σημαντικά θεμέλια ευημερίας, δημιουργίας προστιθέμενης αξίας, επενδύσεων και απασχόλησης στην Ευρώπη. Αποτελεί βασικό κλάδο στρατηγικής σημασίας για την ΕΕ με 330 000 εργαζόμενους και 500 παραγωγικές εγκαταστάσεις σε 23 κράτη μέλη. Το 2014 ο συγκεκριμένος οικονομικός κλάδος μπόρεσε να δημιουργήσει περίπου 169 εκατ. τόνους χάλυβα, ποσοστό 10 % της παγκόσμιας παραγωγής, και συνολικό κύκλο εργασιών ύψους 166 δισεκατ. ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 1,3 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος της ΕΕ·
2. επισημαίνει ότι παρά τη μείωση της παραγωγής και των θέσεων εργασίας τις τελευταίες δεκαετίες, η χαλυβουργία εξακολουθεί να έχει καιρίαια σημασία για την αναβίωση της βιομηχανίας της Ευρώπης. Ο στόχος που διακηρύσσεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής της 22ας Ιανουαρίου 2014 «Για μια ευρωπαϊκή βιομηχανική αναγέννηση» και αποβλέπει στην αύξηση της συμβολής της βιομηχανίας στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν κατά 20 % έως το 2020 είναι επιτεύξιμος μόνο με μια ανταγωνιστική χαλυβουργία·
3. επισημαίνει τις στενές οικονομικές διασυνδέσεις της χαλυβουργίας με κλάδους που συνδέονται με προγενέστερες και μεταγενέστερες διαδικασίες παραγωγής. Μαζί με προμηθευτές πρώτων υλών, όπως εξορυκτικές βιομηχανίες, βιομηχανίες παραγωγής ενέργειας, μεταφορές και επιχειρήσεις του τομέα υπηρεσιών, αλλά και με πελάτες, όπως βιομηχανίες μετάλλων, αυτοκινητοβιομηχανίες, βιομηχανίες κατασκευής μηχανολογικού εξοπλισμού και οικοδομικές βιομηχανίες, η χαλυβουργία διαμορφώνει δίκτυα προστιθέμενης αξίας και συνεργατικούς σχηματισμούς·
4. τονίζει με έμφαση ότι η μελλοντική ανάπτυξη της βιομηχανίας χάλυβα θα έχει άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις στην περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, καθώς και ότι μια ανταγωνιστική και βιώσιμη χαλυβουργία αποτελεί επίσης προϋπόθεση για την οικονομική ανάκαμψη και την αναπτυξιακή διαδικασία σε πολλές ευρωπαϊκές περιφέρειες· παρατηρεί δε ότι η χαλυβουργία αποτελεί επίσης σημαντική πηγή έμμεσης απασχόλησης, καθότι επιτελεί ουσιαστικό ρόλο για πολλούς άλλους βιομηχανικούς κλάδους·
5. επισημαίνει το γεγονός ότι η ευρωπαϊκή χαλυβουργία αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα των διεθνών αγορών πρώτων υλών, των αγορών δημοσίων συμβάσεων και των αγορών διάθεσης και επομένως εξαρτάται από την ύπαρξη θεμιτών όρων ανταγωνισμού·
6. τονίζει ότι οι επιχειρήσεις χαλυβουργίας αυτές καθαυτές είναι ενεργοβόρες και πως το κόστος της ενέργειας αποτελεί περίπου 40 % των λειτουργικών εξόδων. Κατά συνέπεια, ο βιομηχανικός κλάδος εξαρτάται απόλυτα από έναν οικονομικά προσιτό και ασφαλή ενεργειακό εφοδιασμό·

7. τονίζει τη συμβολή της χαλυβουργίας στην πρόοδο της ενεργειακής μετάβασης και την προστασία του κλίματος. Η παραγωγή καινοτόμων προϊόντων χάλυβα είναι απαραίτητη, π.χ. για την κατασκευή εγκαταστάσεων παραγωγής αιολικής ενέργειας, υψηλής απόδοσης μονάδων ηλεκτροπαραγωγής και ηλεκτροκίνητων οχημάτων. Παρότι η χαλυβουργία αποτελεί μείζονα πηγή εκπομπών CO₂, με τα καινοτόμα προϊόντα χάλυβα εξοικονομείται η εξαπλάσια ποσότητα εκπομπών CO₂ σε σύγκριση με αυτήν που εκλύεται για την παραγωγή τους·
8. υπενθυμίζει ότι η χαλυβουργία έχει στρατηγική σημασία για τη δημιουργία σιδηροδρομικής υποδομής σε ολόκληρη την ευρωπαϊκή ήπειρο, όπως σημαντική είναι η συμβολή της στη δημιουργία δικτύων τοπικών σιδηροδρομικών μεταφορών ως πραγματική εναλλακτική λύση για την αποσυμφόρηση των οδικών μεταφορών, ιδίως ενόψει της βελτίωσης της ποιότητας της ζωής και του περιβάλλοντος στις μητροπολιτικές περιοχές·
9. τονίζει με έμφαση ότι οι παραγωγοί χάλυβα που έχουν την έδρα τους στην Ευρώπη πρέπει να παράγουν όσο το δυνατόν πιο αποδοτικά σε σχέση με το κόστος και μέσω συνεχών επενδύσεων να ακολουθούν τις πιο πρόσφατες τεχνολογικές εξελίξεις. Η μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα εξαρτάται επίσης από την ικανότητά τους να αναπτύξουν ρηξικέλευδες τεχνολογίες σε τομείς όπως η ενεργειακή απόδοση. Εξίσου σημαντικό είναι όμως να συνεκτιμάται πάντοτε ο αντίκτυπος που έχουν οι αποφάσεις που λαμβάνονται από την ΕΕ και τα κράτη μέλη της στην εθνική και διεθνή ανταγωνιστικότητα της χαλυβουργίας καθώς και οι μακροπρόθεσμες επιδράσεις που ασκούν στην οικονομία·
10. επισημαίνει ότι η χαλυβουργία, προκειμένου να διασφαλίσει την επιβίωσή της, πρέπει να αποδεικνύει διαρκώς ότι είναι έτοιμη να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις του μέλλοντος, μέσω καινοτομιών και μέσω της βελτίωσης των περιβαλλοντικών της επιδόσεων. Σε αυτές περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, η ενεργός συμμετοχή στην προστασία του περιβάλλοντος και του κλίματος, αλλά και η συνεπής εφαρμογή των τεχνικών προδιαγραφών στον τομέα της πολιτικής για την προστασία του περιβάλλοντος και του κλίματος σε περίπτωση επανεπενδύσεων·
11. τονίζει τα υψηλά κοινωνικά πρότυπα της ευρωπαϊκής χαλυβουργίας και τις προσπάθειές της για την προστασία του περιβάλλοντος και του κλίματος·
12. επισημαίνει ότι με την ανακύκλωση του χάλυβα εξοικονομούνται πρώτες ύλες, ενέργεια και εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου ενώ ενισχύεται και η κυκλική οικονομία. Πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερος ότι το υλικό του χάλυβα είναι κατά 100 % ανακυκλώσιμο. Πρέπει να επεκταθεί περαιτέρω η επαναξιοποίηση και η ανακύκλωση χάλυβα, με σκοπό την προώθηση μιας ανταγωνιστικής και βιώσιμης κυκλικής οικονομίας αλλά και την επίτευξη ενός θετικού ισοζυγίου στο εμπόριο παλαιοσιδήρου στην ΕΕ. Επιπλέον, η ανάπτυξη νέων ειδών χάλυβα, σιδηροκραμάτων, τεχνικών χύτευσης και μεταποίησης προσφέρουν τεράστιες δυνατότητες για την αγορά·
13. τονίζει ότι η ευρωπαϊκή χαλυβουργία με τις πλέον σύγχρονες τεχνολογίες και το εργατικό δυναμικό υψηλής εξειδίκευσης που διαθέτει, παράγει χάλυβα άριστης ποιότητας και, κατά τη διαδικασία αυτή, επικεντρώνεται αφενός στην έρευνα με βάση τις απαιτήσεις των πελατών και αφετέρου στην ανάπτυξη προϊόντων. Η ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων υψηλής ποιότητας συμβάλλει στη διασφάλιση και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων·
14. επαναλαμβάνει ότι η σύγχρονη παραγωγή χάλυβα εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη συνεχή ανάπτυξη εργατικού δυναμικού υψηλής εξειδίκευσης, το οποίο έχει την ικανότητα να εξευρίσκει λύσεις που δείχνουν τον δρόμο προς το μέλλον· επισημαίνει ότι η νέα ατζέντα δεξιοτήτων θα προωθήσει τη συνεχή επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό, συμπεριλαμβανομένης της επανεξειδίκευσης και των πολιτικών αναβάθμισης δεξιοτήτων. Θα ωφελήσει δε ευρεία σειρά οικονομικών παραγόντων, συμπεριλαμβανομένης της χαλυβουργίας·
15. υποστηρίζει τις προσπάθειες της ευρωπαϊκής χαλυβουργίας για την εξασφάλιση μεγαλύτερης ισότητας ευκαιριών για όλο το προσωπικό. Έτσι, για παράδειγμα, το ποσοστό των γυναικών σε αυτόν τον τομέα αυξήθηκε τα τελευταία 10 χρόνια και σήμερα κυμαίνεται μεταξύ 6 % και 25 %, ανάλογα με τη θέση και το κράτος μέλος της ΕΕ. Οι χαλυβουργικές επιχειρήσεις έχουν επίσης αναλάβει την τελευταία διετία σε διάφορα κράτη μέλη μια σειρά πρωτοβουλιών για την προσέλκυση των γυναικών στον τομέα του χάλυβα·
16. σημειώνει ότι η χαλυβουργία της ΕΕ κατέχει ηγετική θέση στους τομείς της υγείας και της ασφάλειας και παρέχει τις υψηλότερες προδιαγραφές παγκοσμίως όσον αφορά τη βιομηχανική υγιεινή στον χώρο εργασίας. Η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών για την υγεία και την ασφάλεια στον χώρο εργασίας συζητείται εμπειριστικά σε επίπεδο ΕΕ. Επιπλέον, η χαλυβουργία της ΕΕ συμμετέχει ενεργά σε έναν εντατικό κοινωνικό διάλογο που διεξάγεται σε επίπεδο ΕΕ·
17. τονίζει ότι οι ψηφιακές δεξιότητες και τεχνολογίες πρέπει να ενσωματωθούν ακόμα περισσότερο στην εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση, κυρίως δε στα προγράμματα μαθητείας· υπογραμμίζει ότι η ψηφιοποίηση της παραγωγικής διαδικασίας, λόγω της αυξημένης πολυπλοκότητας των καθηκόντων, απαιτεί από τους εργαζόμενους αυξημένες δεξιότητες ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ CDR 1319/2014 — Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Πλαίσιο ποιότητας της ΕΕ για την πρόβλεψη της αλλαγής και την αναδιάρθρωση.

18. υπογραμμίζει ότι η ψηφιοποίηση της παραγωγικής διαδικασίας, λόγω της αυξημένης πολυπλοκότητας των καθηκόντων, απαιτεί από τους εργαζόμενους αυξημένες δεξιότητες όσον αφορά τις δυνατότητες αφαιρετικής σκέψης και επίλυσης προβλημάτων. Επιπρόσθετα, οι εργαζόμενοι πρέπει να οργανώνουν ανεξάρτητα την εργασία τους και να διαθέτουν υψηλού επιπέδου δεξιότητες σε σχέση με τη διεπιστημονική και αυτόνομη δράση καθώς και την επικοινωνία·

19. επισημαίνει ότι η παγκόσμια πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα, οι περίοδοι χαμηλών τιμών, οι υψηλές ενεργειακές τιμές καθώς και τα τέλη και οι εισφορές σε πηγές ενέργειας, η επικείμενη μεταρρύθμιση του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ, αλλά και οι ανταγωνιστικές πρακτικές ντάμπινγκ από παραγωγούς χάλυβα εκτός ΕΕ, έχουν ως αποτέλεσμα τεράστιες επιβαρύνσεις για την ευρωπαϊκή χαλυβουργική παραγωγή. Η παραγωγή ακατέργαστου χάλυβα και τα μερίδια του ευρωπαϊκού τομέα χάλυβα στη διεθνή αγορά μειώνονται, γεγονός που οδηγεί σε αναπροσαρμογές στην επιχειρηματικότητα και στον τομέα της απασχόλησης·

20. επισημαίνει με ανησυχία τις καταστροφικές κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις που έχουν στις τοπικές και περιφερειακές κοινότητες οι παύσεις ή μειώσεις δραστηριοτήτων στη σιδηρουργία και τη χαλυβουργία, και τα μέτρα που απαιτούνται για τη στήριξη της αναγέννησης και της ανάπτυξης αυτών των κοινοτήτων·

21. εκτιμά ότι μία ευρωπαϊκή στρατηγική για τον σχεδιασμό του μέλλοντος της βιομηχανίας χάλυβα είναι επωφελής και σκόπιμη. Στο πλαίσιο αυτό, είναι απολύτως απαραίτητη η άμεση συνεργασία με τις περιφερειακές και τοπικές αρχές στις διαδικασίες συμφωνίας και λήψης αποφάσεων καθώς και ο σεβασμός των εκάστοτε τοπικών ιδιαιτεροτήτων και δυνατοτήτων των επιχειρήσεων·

22. τάσσεται υπέρ μιας βιομηχανικής πολιτικής στην ΕΕ που θα βασίζεται στα πρότυπα της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας χάλυβα καθώς και σε γενικούς όρους οι οποίοι θα ευνοούν τον ανταγωνισμό. Χάρη στη βιομηχανική αυτή πολιτική θα καταστούν δυνατές η διασφάλιση και η αύξηση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων παραγωγής και θέσεων εργασίας·

23. συμμερίζεται την άποψη της Επιτροπής, όπως ορίζεται στον ενεργειακό χάρτη πορείας της για το 2050, ότι η μείωση των εκπομπών CO₂ από τον τομέα της ενέργειας βασισμένη σε ένα σενάριο στο οποίο ένα υψηλό ποσοστό της ενέργειας προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές μπορεί να είναι λιγότερο δαπανηρή σε μακροπρόθεσμη βάση από ό,τι η διατήρηση της σημερινής πολιτικής, και ότι το κόστος της πυρηνικής ενέργειας και της ενέργειας που παράγεται από ορυκτά καύσιμα είναι πιθανό να συνεχίσει να αυξάνεται με τον χρόνο, ενώ οι δαπάνες που συνδέονται με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας μπορεί να μειωθούν. Την ίδια στιγμή, αναγνωρίζει τις προσπάθειες των κρατών μελών να προβλέψουν κατάλληλη αντιστάθμιση του δυσανάλογου οικονομικού κόστους που προκύπτει για την εκτεθειμένη στον διεθνή ανταγωνισμό χαλυβουργία από την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Ωστόσο, ζητεί να εξασφαλιστεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο ότι οι εθνικοί μηχανισμοί αντιστάθμισης, ιδιαίτερα στον τομέα της ενίσχυσης, δεν θα επιφέρουν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην ενιαία αγορά·

24. επισημαίνει την ανάγκη συνδρομής στις κοινότητες που εξαρτώνται έντονα από τη χαλυβουργία προκειμένου να ενισχύσουν το εύρος των οικονομιών τους, πριν να χρειαστούν μέτρα αναδιάρθρωσης των οικονομιών τους. Η διαφοροποίηση του τοπικού οικονομικού ιστού πρέπει να επιδιώκει την επίτευξη συνεργιών μεταξύ της βιώσιμης βιομηχανίας και των υπηρεσιών και θα μπορούσε να προωθηθεί και με φορολογικά κίνητρα·

Μεταρρύθμιση του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ

25. καλωσορίζει το γεγονός ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στα συμπεράσματά του της 23ης — 24ης Οκτωβρίου 2014 καταβάλλει προσπάθειες προκειμένου να υπάρξει ισορροπία μεταξύ των στόχων για μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου αφενός και της διατήρησης της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας αφετέρου·

26. επισημαίνει ωστόσο ότι η αύξηση του ετήσιου συντελεστή μείωσης που αποφασίστηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για τις μέγιστες επιτρεπόμενες εκπομπές της βιομηχανίας από 1,74 % της τρίτης περιόδου εμπορίας 2013-2020 σε 2,20 % την τέταρτη περίοδο εμπορίας 2021-2030, παρά τη συνέχιση της δωρεάν κατανομής δικαιωμάτων βάσει δεικτών αναφοράς, ενδέχεται να οδηγήσει στην ιδιαίτερα ανεπαρκή κάλυψη δικαιωμάτων και κατά συνέπεια σε πρόσθετες επιβαρύνσεις για τον τομέα χάλυβα, τις οποίες όμως δεν εσωμίζονται οι ανταγωνιστές σε κράτη χωρίς σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών·

27. κρίνει ζωτικής σημασίας τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών σε παγκόσμιο επίπεδο προκειμένου να εξασφαλιστεί η ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και να αποφευχθεί η διαρροή άνθρακα μέσω της πρόληψης περαιτέρω αυξήσεων στις δημοπρατούμενες άδειες. Άλλες εγγυήσεις θα μπορούσαν να έχουν τη μορφή εναρμονισμένων μηχανισμών αποζημίωσης για το έμμεσο κόστος (όπως οι δαπάνες για την ηλεκτρική ενέργεια) ή συγκριτικών στόχων με βάση έγκυρα και επίκαιρα δεδομένα·

28. επισημαίνει επίσης στο πλαίσιο αυτό ότι ο δείκτης αναφοράς χυτοσίδηρου για την κατανομή δικαιωμάτων της βιομηχανίας χάλυβα τέθηκε ήδη κατά την τρίτη περίοδο εμπορίας 2013-2020 περίπου 10 % κάτω από το όριο που ήταν φυσικά και τεχνικά εφικτό· επιπλέον, δεν έχει προσδιοριστεί ορθά το σημείο αναφοράς για τη φρύξη, δεδομένου ότι συμπεριλαμβάνονται και εγκαταστάσεις που λειτουργούν με πέλετ. Η κατανομή πρέπει να γίνει με βάση την πραγματική κατάσταση, με πλήρη συνεκτίμηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από τα αέρια υψικαμίνου στη χαλυβουργία, και να είναι κατάλληλα προσαρμοσμένη στην τεχνολογική πρόοδο. Ταυτόχρονα, χρειάζεται μια δυναμική κατανομή δικαιωμάτων κατά την παραγωγή·

29. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η Επιτροπή υπέβαλε την πρότασή της σχετικά με την οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/87/ΕΚ με σκοπό την ενίσχυση οικονομικά αποδοτικών μειώσεων των εκπομπών και την προώθηση επενδύσεων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών έγκαιρα, πριν από την έναρξη της τέταρτης περιόδου εμπορίας του ευρωπαϊκού συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών·

30. ελπίζει επομένως ότι θα καταστεί δυνατή η έγκαιρη δημιουργία ενός σαφούς πλαισίου για όλους τους συμμετέχοντες σχετικά με τους μελλοντικούς γενικούς όρους του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ·

31. επισημαίνει ταυτόχρονα την ανάγκη ύπαρξης στενού συντονισμού και εντατικής συζήτησης σχετικά με τη μεταρρύθμιση του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη·

32. εκφράζει ωστόσο την ανησυχία της για το ότι η πρόταση οδηγίας της Επιτροπής δεν ανταποκρίνεται επαρκώς στο αίτημα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για διατήρηση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας, καθότι προβλέπονται ουσιώδεις οικονομικές επιβαρύνσεις, ιδίως για την ευρωπαϊκή χαλυβουργία, οι οποίες υποθηκεύουν τη βιωσιμότητά της·

33. ζητεί επομένως να αναθεωρηθεί ριζικά η πρόταση οδηγίας κατά τα επόμενα στάδια της νομοθετικής διαδικασίας και, με τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας του εμπορίου εκπομπών της ΕΕ και με την κατάλληλη κατανομή των επιβαρύνσεων μεταξύ όλων των κλάδων της οικονομίας, να εξεταστούν ιδιαίτερος οι εξής όροι:

- ουσιαστική απαλλαγή των αποδοτικότερων εγκαταστάσεων από επιβαρύνσεις,
- ρεαλιστικοί καθώς και τεχνικά και οικονομικά εφικτοί δείκτες αναφοράς βάσει του 10 % των αποδοτικότερων εγκαταστάσεων, σε συνδυασμό με τη διατήρηση της παροχής κινητήρων για την τεχνολογική ανάπτυξη και τη μείωση των επιβαρύνσεων του περιβάλλοντος,
- πλήρης υπολογισμός των εκπομπών αναπόφευκτων αερίων από την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας κατά τη θέσπιση των δεικτών αναφοράς,
- καμία κατ' αποκοπή μείωση των δεικτών αναφοράς και κατάργηση του διορθωτικού συντελεστή,
- μη επιδείνωση της αντιστάθμισης στις τιμές ηλεκτρικής ενέργειας για ενεργοβόρους κλάδους και δυνατότητα αντιστάθμισης του συνόλου των έμμεσων δαπανών, θέσπιζοντας ωστόσο ένα εναρμονισμένο πανευρωπαϊκό σύστημα προκειμένου να αποφευχθεί η στρέβλωση του ανταγωνισμού εντός της ενιαίας αγοράς της ΕΕ,
- ένταξη πρωτογενών προϊόντων της ενεργοβόρου βιομηχανίας στους κανόνες για την αποφυγή μετεγκαταστάσεων στο εξωτερικό, και
- προσαρμογή των ποσοτήτων προς κατανομή στα μεταβαλλόμενα επίπεδα παραγωγής·

34. θεωρεί απολύτως απαραίτητη την πλήρη αντιστάθμιση του κόστους εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που μετακυλιέται στις τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας, έτσι ώστε να αντιμετωπιστεί τυχόν διαρροή άνθρακα. Επειδή μέχρι σήμερα η εν λόγω αντιστάθμιση πραγματοποιείται από τα επιμέρους κράτη μέλη με διαφορετικό τρόπο, δεν αποκλείονται στρεβλώσεις του ανταγωνισμού. Επομένως, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει, εάν η αντιστάθμιση θα πρέπει στο μέλλον να εναρμονιστεί ή να ρυθμιστεί σε επίπεδο ΕΕ·

35. χαιρετίζει ιδιαίτερα το γεγονός ότι η παγκόσμια κοινότητα, στο πλαίσιο της διάσκεψης για την κλιματική αλλαγή στο Παρίσι, δεσμεύθηκε για πρώτη φορά βάσει του διεθνούς δικαίου σε ένα ενιαίο πλαίσιο με στόχο τον περιορισμό της υπερθέρμανσης του πλανήτη κάτω από 2 βαθμούς Κελσίου, καθώς και ότι προτίθεται να καταβάλει σοβαρές προσπάθειες προκειμένου να περιορίσει την παγκόσμια αύξηση της θερμοκρασίας κατά 1,5 βαθμό Κελσίου. Η βασική ιδέα για επίτευξη ουδέτερου αποτελέσματος όσον αφορά τα αέρια του θερμοκηπίου σε παγκόσμιο επίπεδο κατά το δεύτερο ήμισυ του αιώνα χρειάζεται να συγκεκριμενοποιηθεί ακόμη περισσότερο ως προς τις επιπτώσεις της στην ανάπτυξη της παραγωγικής βιομηχανίας. Η ανοιχτή επιλογή να αναπτυχθούν και να συμφωνηθούν μηχανισμοί αγοράς για ένα διεθνές και οικονομικά αποδοτικό σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών παρέχει τη δυνατότητα περιορισμού και αποτροπής μακροπρόθεσμα των στρεβλώσεων ανταγωνισμού που σχετίζονται με τις απαιτήσεις μετριασμού της κλιματικής αλλαγής·

Εξωτερικό εμπόριο της ΕΕ

36. αναγνωρίζει τη σοβαρή απειλή που αποτελούν για την ευρωπαϊκή χαλυβουργία η έλλειψη ίσου πεδίου ανταγωνισμού, οι αθέμιτες πρακτικές εξωτερικού εμπορίου ορισμένων επιχειρήσεων και οι άνισες πολιτικές εξωτερικού εμπορίου κρατών εκτός ΕΕ·

37. αναγνωρίζει ως εκ τούτου στην πολιτική εξωτερικού εμπορίου της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των μέσων εμπορικής άμυνας που αυτή διαθέτει, την ύπαρξη ενός απαραίτητου μέσου για τη διασφάλιση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής χαλυβουργίας και στηρίζει την έκκληση του Κοινοβουλίου για γενική μεταρρύθμιση των μέσων εμπορικής άμυνας της ΕΕ προκειμένου να εξαλειφθούν τα αποκαλούμενα «στοιχεία ΠΟΕ+» από το σύστημα της ΕΕ και να διασφαλιστεί πρωτίστως ίσο πεδίο ανταγωνισμού για τη βιομηχανία της ΕΕ σε σχέση με την Κίνα ⁽²⁾·

38. διαπιστώνει με ανησυχία ότι σήμερα η παγκόσμια χαλυβουργία παρουσιάζει πλεόνασμα παραγωγής της τάξης των 452 εκατ. τόνων και ότι η πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα της κινεζικής χαλυβουργίας οδηγεί διαρκώς τις εισαγωγές στην ΕΕ, ακόμη και μέσω τρίτων χωρών, σε συμπίεση τιμών, η οποία, χωρίς αποτελεσματικά αντίμετρα εμπορικής πολιτικής εκ μέρους της ΕΕ, απειλεί άμεσα ή έμμεσα την ύπαρξη της ευρωπαϊκής χαλυβουργίας στο σύνολό της, καθώς και πολλές θέσεις εργασίας·

39. ζητεί τη δημιουργία ενός μηχανισμού που να μπορεί να λειτουργεί σε τρίτες χώρες, προκειμένου να ελέγχει τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούν οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας των δευτερογενών πρώτων υλών (απορρίμματα μετάλλου) στις χώρες προορισμού και να προλαμβάνει τις εξαγωγές σε τρίτες χώρες που δεν διαχειρίζονται τα απόβλητα με φιλικό προς το περιβάλλον τρόπο·

40. καλεί τα όργανα της ΕΕ να εξουσιοδοτήσουν την Επιτροπή να χρησιμοποιήσει μη τυπική μεθοδολογία στις έρευνες υποθέσεων αντιντάμπινγκ και καταπολέμησης επιδοτήσεων σχετικά με κινεζικές εισαγωγές δυνάμει του τμήματος 15 του πρωτοκόλλου προσχώρησης της Κίνας στον ΠΟΕ μέχρι η Κίνα να πληροί και τα πέντε κριτήρια της ΕΕ που απαιτούνται ώστε να θεωρείται οικονομία της αγοράς. Επιπλέον, υπενθυμίζει με ιδιαίτερη ανησυχία ότι με την πιθανή παραχώρηση του καθεστώτος οικονομίας της αγοράς στη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας τον Δεκέμβριο 2016 θα καταστεί σχεδόν αδύνατη η λήψη αποτελεσματικών μέτρων αντιντάμπινγκ εξαιτίας της συνακόλουθης τροποποίησης της μεθόδου υπολογισμού των περιθωρίων ντάμπινγκ. Ταυτόχρονα, επισημαίνει ότι δεν υφίσταται υποχρέωση των μελών του ΠΟΕ να χορηγήσουν αυτομάτως ΚΟΑ στην Κίνα εντός του 2016·

41. υπενθυμίζει εν προκειμένω ότι η Κίνα πληροί επί του παρόντος μόνο ένα από τα πέντε κριτήρια της ΕΕ για την αναγνώριση της ως οικονομίας της αγοράς. Στα τεχνικά κριτήρια συγκαταλέγονται επιχειρηματικές αποφάσεις βασισμένες στις παρεχόμενες ενδείξεις από την αγορά, η τήρηση λογιστικών βιβλίων από τις επιχειρήσεις σύμφωνα με τα διεθνή λογιστικά πρότυπα, η απουσία σημαντικής αλλοίωσης του κόστους παραγωγής και της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων λόγω του προηγούμενου συστήματος που δεν στηριζόταν στην οικονομία της αγοράς, οι διατάξεις περί ιδιοκτησίας και αφερεγγυότητας. Με όλα τα παραπάνω διασφαλίζεται η ασφάλεια δικαίου και η σταθερότητα για την εταιρική διακυβέρνηση, καθώς και η μετατροπή νομισμάτων βάσει των ισοτιμιών της αγοράς·

42. καλεί κατά συνέπεια την Επιτροπή, όσον αφορά τη μελέτη της σχετικά με τις οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της αναγνώρισης του καθεστώτος οικονομίας της αγοράς για την Κίνα, να αναμένει τις γνωμοδοτήσεις των εμπλεκόμενων οικονομικών φορέων και να επιδιώξει τον στενό συντονισμό με άλλα σημαντικά κράτη μέλη του ΠΟΕ, όπως οι ΗΠΑ, προτού λάβει την απόφασή της σχετικά με το καθεστώς οικονομίας της αγοράς·

43. ζητεί, σε περίπτωση που αναγνωριστεί στην Κίνα το καθεστώς οικονομίας της αγοράς, τη δημιουργία ισοδύναμων και αποτελεσματικότερων μέσων για την προστασία του δικαίου εμπορίου. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει στο μέλλον να επιλεγεί η λύση να μην αναφέρονται πλέον ρητά στον κανονισμό της ΕΕ κατά του ντάμπινγκ οι χώρες που δεν διαθέτουν οικονομία της αγοράς αλλά να προβλέπονται γενικοί κανόνες στον εν λόγω κανονισμό για τις χώρες εκτός οικονομίας της αγοράς. Η επονομαζόμενη μέθοδος της «ανάλογης χώρας» θα μπορούσε να αντικατασταθεί από άλλη· ωστόσο, το βάρος της αποδείξεως όσον αφορά την ύπαρξη οικονομίας αγοράς, θα πρέπει να επωμίζονται, όπως και πριν, οι χώρες εκτός οικονομίας της αγοράς·

44. ζητεί, σε περίπτωση που αναγνωριστεί στην Κίνα το καθεστώς οικονομίας της αγοράς, τη δημιουργία ισοδύναμων και αποτελεσματικότερων μέσων για την προστασία του δικαίου εμπορίου·

45. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η Επιτροπή επέβαλε τον Φεβρουάριο του 2016 προσωρινούς δασμούς αντιντάμπινγκ σε εισαγωγές επιπέδων προϊόντων ψυχρής έλασης από τη Ρωσία και την Κίνα·

⁽²⁾ Βλέπε ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 12ης Μαΐου 2016 για το καθεστώς οικονομίας της αγοράς της Κίνας [2016/2667 (RSP)].

46. εκφράζει ωστόσο τη λύπη της για το ότι η Επιτροπή εφάρμοσε στην περίπτωση των κινεζικών προϊόντων χάλυβα τον «κανόνα του χαμηλότερου δασμού» επιβάλλοντας συνεπώς προσωρινούς δασμούς αντνιτάμπινγκ, οι οποίοι θα διαμορφωθούν σε χαμηλότερα επίπεδα από τα καθορισμένα περιθώρια ντάμπινγκ·
47. διαπιστώνει σχετικά με την εφαρμογή αυτού του κανόνα μια σαφώς μειωμένη προστασία για την ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής χαλυβουργίας·
48. υπενθυμίζει ότι οι διατάξεις του ΠΟΕ δεν προβλέπουν παρόμοιο κανόνα, ενώ και άλλες περιοχές, όπως π.χ. οι ΗΠΑ, δεν τον εφαρμόζουν·
49. θεωρεί επομένως σημαντική, στο πλαίσιο μιας μεταρρύθμισης των μέσων εμπορικής άμυνας, την κατάργηση του «κανόνα του χαμηλότερου δασμού», ιδίως σε περίπτωση που υφίσταται πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα·
50. επιδοκιμάζει την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις 28 Απριλίου 2016, όπως ανακοινώνεται στο σχέδιο δράσης, να επιβάλει (εκ νέου) σύστημα προηγούμενης εποπτείας για τις εισαγωγές προϊόντων χάλυβα στην ΕΕ, το οποίο θα απαιτεί άδεια εισαγωγής αυτών των προϊόντων στην ΕΕ, θα αποσκοπεί στην προετοιμασία ενόψει βραχυπρόθεσμων εξελίξεων στην αγορά και θα συνδράμει την Επιτροπή στην αντιμετώπιση αθέμιτων εισαγωγών, με τη δυνατότητα προσφυγών όταν οι τάσεις εισαγωγής απειλούν να προκαλέσουν ζημία στους παραγωγούς στην ΕΕ·
51. χαιρέτιζει την επιδίωξη της Επιτροπής, όπως διατυπώθηκε στα μέσα εμπορικής άμυνας της ΕΕ για τα προϊόντα χάλυβα που τέθηκαν ήδη σε ισχύ, να συνεισφέρει στην εφαρμογή των κανόνων ενός θεμιτού διεθνούς ανταγωνισμού και, ως εκ τούτου, να συμβάλει στη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής χαλυβουργίας·
52. εκφράζει ταυτόχρονα την άποψη ότι η διαδικασία αντνιτάμπινγκ της ΕΕ, κυρίως σε σύγκριση με τις διαδικασίες άλλων κρατών μελών του ΠΟΕ, είναι εξαιρετικά χρονοβόρα και κατά συνέπεια πλήττεται η αποτελεσματικότητα της προστασίας που αφορά την ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής χαλυβουργίας·
53. ζητεί επομένως, στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης των μέσων εμπορικής άμυνας της ΕΕ, να εξεταστεί επίσης το ενδεχόμενο επιτάχυνσης των διαδικασιών αντνιτάμπινγκ της ΕΕ·
54. στηρίζει την Επιτροπή στην προσπάθειά της να προωθήσει παγκοσμίως τον στόχο για ύπαρξη ίσων όρων ανταγωνισμού σε διμερείς επαφές και διαπραγματεύσεις σε διεθνές επίπεδο·
55. προσδοκά ότι το Συμβούλιο θα συμπεριλάβει κεφάλαια για την ενέργεια και τις πρώτες ύλες σε κάθε νέα εντολή για συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών (ΣΕΣ)·
56. καλεί την Επιτροπή να συμπεριλάβει την ΕτΠ, ως θεσμικό εκπρόσωπο των ευρωπαϊκών τοπικών και περιφερειακών αρχών, στην υφιστάμενη από τον Μάιο του 2015 ομάδα υψηλού επιπέδου για τις βιομηχανίες υψηλής έντασης ενέργειας, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνεκτίμηση των συμφερόντων και του δυναμικού που υφίσταται σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο εκ μέρους των συμμετεχόντων φορέων·

Συνοδευτικά μέτρα για τη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας της χαλυβουργίας στην ΕΕ

57. επαναλαμβάνει ότι τα εκάστοτε προγράμματα χρηματοδότησης της ΕΕ για επενδύσεις σε νέο εξοπλισμό, στην έρευνα και την ανάπτυξη, καθώς και στην επαγγελματική ειδίκευση και συνεχή κατάρτιση, μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας, τη διατήρηση των περιβαλλοντικών προτύπων και των προτύπων για την κλιματική αλλαγή καθώς και των δικαιωμάτων των εργαζομένων στον τομέα του χάλυβα·
58. επικεντρώνεται στους στόχους του Ταμείου Έρευνας για τον Άνθρακα και τον Χάλυβα (TEAX) καθώς και των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) αλλά και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ), με τα οποία μπορούν να ενισχυθούν τα σχέδια στους τομείς της έρευνας και της καινοτομίας στον τομέα του χάλυβα ακόμη και μέσω της πιθανής συνεργασίας τους και συντονισμού των δράσεών τους. Επισημαίνει ωστόσο το μάλλον περιορισμένο δυναμικό του ΕΤΣΕ για τη χαλυβουργία, καθώς οι συνθήκες της αγοράς δεν μπορούν να εγγυηθούν ικανή απόδοση των επενδύσεων με τις τιμές του χάλυβα στα σημερινά χαμηλά επίπεδα. Στο πλαίσιο αυτό, πολύτιμη μπορεί επίσης να είναι η συνεισφορά συνεργασιών, λαμβάνοντας υπόψη το αυστηρό καθεστώς κρατικών ενισχύσεων προς τη βιομηχανία χάλυβα των περιφερειακών και τοπικών αρχών, οι οποίες θέτουν ως προτεραιότητα τον τομέα του χάλυβα·
59. τονίζει τη σημασία των δημοσίων επενδύσεων και, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, των χρηματοδοτικών πόρων του προγράμματος «Ορίζοντας 2020», εφόσον ουσιαστικός στόχος είναι να τονωθούν οι καινοτομίες που είναι προσανατολισμένες προς το μέλλον στον τομέα της χαλυβουργίας, καθώς και να βελτιωθεί η περιβαλλοντική και ενεργειακή απόδοση του εν λόγω τομέα·
60. ελπίζει ότι, δεδομένων των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του τομέα του χάλυβα, που απαιτεί ερευνητικές δράσεις διαρθρωτικού χαρακτήρα, κατά την αξιολόγηση ερευνητικών έργων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» θα δοθεί μεγαλύτερη προσοχή σε έργα που προβλέπουν ευρωπαϊκή σύμπραξη συμπεριλαμβάνοντας και πόρους από τα διαρθρωτικά ταμεία ώστε να εξασφαλιστεί αποτελεσματικότερος συντονισμός μεταξύ των διαφόρων ευρωπαϊκών προγραμμάτων·

61. τονίζει τη σημασία του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση για την κοινωνική στήριξη εργαζομένων στη βιομηχανία χάλυβα που πρόκειται ενδεχομένως να απολυθούν, επειδή στις περιπτώσεις που απολυθούν από μια επιχείρηση περισσότεροι από 500 εργαζόμενοι (συμπεριλαμβανομένων των προμηθευτών και των κατάντη επιχειρήσεων) ή που πολλοί εργαζόμενοι από έναν συγκεκριμένο κλάδο σε μία ή περισσότερες γειτονικές περιοχές χάσουν τη δουλειά τους, το Ταμείο αυτό θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για να καλυφθεί έως 60 % του κόστους των δράσεων που αποσκοπούν να βοηθήσουν τους απολυμένους να βρουν μια νέα θέση εργασίας ή να δημιουργήσουν δική τους επιχείρηση. Ωστόσο, αμφιβάλλει αν ο μέγιστος ετήσιος προϋπολογισμός ύψους 150 εκατ. ευρώ για την περίοδο 2014-2020 θα είναι αρκετός για να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις που θα προκύψουν·

62. υπογραμμίζει ότι η μετάδοση εμπειριών και γνώσεων σε νέες γενιές εργαζομένων στη βιομηχανία χάλυβα της ΕΕ διαδραματίζει ήδη καιρό ρόλο, ενώ θα πρέπει να ενισχυθούν οι δεξιότητες και/ή η βιομηχανική τεχνογνωσία του εργατικού δυναμικού μέσω στοχευμένων μέτρων εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης·

63. επισημαίνει την ανάγκη να δημιουργηθούν και να προωθηθούν σε όλες τις εγκαταστάσεις παραγωγής της χαλυβουργίας συστήματα κυκλικής οικονομίας, αποδοτικά από άποψη χρήσης πόρων, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των εγκαταστάσεων μέσω της αυξημένης χρήσης υποπροϊόντων και ανακυκλωμένου χάλυβα, και σύμφωνα με τις διατάξεις που αφορούν τη «βιομηχανική συμβίωση» που προβλέπεται στο σχέδιο δράσης της Επιτροπής για την κυκλική οικονομία, να αυξηθεί η χρήση αποβλήτων από την επεξεργασία χάλυβα.

Βρυξέλλες, 15 Ιουνίου 2016.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Markku MARKKULA
